

**Keskkonnaministri määruse
„Rapla maakonna looduse üksikobjektide kaitse alt väljaarvamine”**

SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

Keskkonnaministri määrus „Rapla maakonna looduse üksikobjektide kaitse alt väljaarvamine” on ette valmistatud looduskaitseaduse (edaspidi *LKS*) § 10 lõike 6 alusel.

Eelnõukohase määrusega arvatakse kaitse alt välja 13 Rapla maakonnas asuvat looduse üksikobjekti, mis on minetanud oma looduskaitseväärtuse või hävinud, ning üks objekt, mille kaitse on tagatud teise kaitstava ala koosseisus. Loodusobjektide kaitse alt väljaarvamisele ja vastavate kaitse alla võtmise otsuste kehtetuks tunnistamisele kohaldatakse looduskaitseaduse § 13 lõike 1 kohast menetlust.

Keskkonnaministri määruse eelnõu on koostanud Keskkonnaameti kaitse planeerimise büroo kaitse planeerimise spetsialist Marica-Maris Paju (tel 5336 5805, e-post maris.paju@keskkonnaamet.ee), eelnõu vastavust looduskaitseadusele ja seletuskirja nõuetekohast vormistust on kontrollinud Keskkonnaameti looduskaitse osakonna kaitse planeerimise büroo juhtivspetsialist Eleri Laidma (tel 5304 7558, e-post eler.laidma@keskkonnaamet.ee). Eelnõu õigusekspertiisi on teinud Keskkonnaameti üldosakonna jurist Maiu Paloots (tel 5349 4399, e-post maiu.paloots@keskkonnaamet.ee) ja keeleliselt on toimetanud Siiri Soidro (tel 640 9308, e-post siiri.soidro@tlu.ee). Keskkonnaministeeriumi kontaktisik eelnõu ministeeriumitevahelisel kooskõlastamisel ja kinnitamisel on Marika Erikson, (tel 626 2880, e-post marika.erikson@envir.ee).

Käesoleva määruse ettevalmistamisel töötati läbi teadaolevad loodusobjektide kaitse alla võtmise dokumendid ning 2017. aasta aprillist augustini inventeeriti kõik 1. aprill 2017. aasta seisuga keskkonnaregistris olevad Rapla maakonna praegustes piirides asuvad kaitstavad looduse üksikobjektid, mille kohta on keskkonnaregistris kaardimaterjal. Välitööd objektide seisundi ja olemasolu hindamiseks tegid Keskkonnaameti spetsialistid Marica-Maris Paju, Sander Laherand, Reet Reimann ja Kristel Tatsi.

2. Eelnõu sisu, kaitse alt väljaarvamise põhjendus

Määruses käsitletud objektid on kaitse alla võetud enne Eesti Vabariigi taasiseseisvumist asjaomase ametiasutuse otsuse või käskkirjaga. Tulenevalt Eesti NSV Ülemnõukogu 23. veebruari 1990. a otsuse „Eesti NSV seaduse „Eesti looduse kaitse kohta” kehtestamine” punktist 4 laieneb alates 15. märtsist 1990. a looduse kaitse ja kasutamise seotud suhetele, mis on tekkinud enne 15. märtsi 1990. a, Eesti NSV seaduse „Eesti looduse kaitse kohta” kehtivus. 9. juulil 1994. a jõustunud kaitstavate loodusobjektide seaduse § 30 lõige 6 sätestas, et kõik enne nimetatud seaduse jõustumist moodustatud kaitsealade ja kaitstavate looduse üksikobjektide kaitseks kehtestatud kaitse-eeskirjad ja kaitsekord jäävad kehtima kuni nimetatud seadusega sätestatud korras uue kaitse-eeskirja rakendamiseni niivõrd, kui võrd need ei ole vastuolus kehtiva seadusega. Sisuliselt annab sama regulatsiooni ka kehtiva looduskaitseaduse § 91 lõige 1, mille kohaselt enne selle seaduse jõustumist kehtestatud kaitse-eeskirjad ja kaitsekord jäävad kehtima kuni nimetatud seaduse alusel uue korra kehtestamiseni või kaitsekorra kehtetuks tunnistamiseni. Looduskaitseaduse § 13 lõikest 1

tulenevalt kohaldatakse loodusobjekti kaitse alla võtmise otsuse kehtetuks tunnistamisel sama seaduse §-des 8 ja 9 loodusobjekti kaitse alla võtmise kohta sätestatud. Looduskaitse seaduse § 10 lõike 6 kohaselt võtab looduse üksikobjekti kaitse alla keskkonnaminister ning lähtudes eeltoodust ja haldusmenetluse seaduse § 68 lõikest 2 tunnistab senise kaitse-eeskirja või kaitsekorra kehtetuks samuti keskkonnaminister. Üksikobjektid on kaitse alla võetud eri aegadel eri taseme otsustega, seega tunnistatakse kehtetuks kõik määruses nimetatud kaitse alt väljaarvatavate üksikobjektide kaitse alla võtmist puudutavate otsuste vastavad osad.

Tabel 1. Rapla maakonna looduse üksikobjektide kaitse alt väljaarvamise põhjendused.
KR – keskkonnaregister, JRO – jätkuvalt riigi omandis olev maa

Nr	Objekt KR kood, nimi ja paralleelnimi KR-s	Asukoht	Põhjendus
1.	Angerja põlispuud KLO4000563	Kohila vald, Angerja küla	<p>Angerja põlispuud on jäänuk 1959. aastal kaitse alla võetud endisest Angerja mõisa pargist. Juba 1964. aastal olid pargi asemel kaitse all Angerja põlispuude grupp (mõlemad kohaliku tähtsusega objektina). Selline tüübi muutus viitab objekti degradeerumisele. Puuduvad andmed 1959. aastal kaitse alla võetud pargi suuruse kohta, kuid aktis on märges, et pargis leidub põlispuid übermõõduga kuni 320 cm. 1964. aasta aktis puuduvad andmed kaitse alla võetud põlispuude arvu ja mõõtmete kohta, samuti põhjendus, miks muudeti objekti nime.</p> <p>KR-s on objekti pindalaks loetud 0,5 ha ja see on kaardile kantud punktobjektina. Looduses kasvab suuri puid endise Angerja mõisa pargi alal, mis asus ajalooliselt linnuse varemete ümber ja vallikraavi nõlvadel (EAA.3724.4.7 leht 1). Mõisa hooned on kõik hävinud ja ei ole võimalik öelda, kas mõni praegu alal kasvavatest puudest võis kompositsiooniliselt olla seotud vaadetega peahoonest. Alles on vaid keskaegse vasallilinnuse varemed, mis on arhitektuurimälestis (reg nr 15230). Kultuurimälestiste riikliku registri andmetel oli 1970. aastate ülevaatusel ajal haljastus „ilmekas”, kuid ei täpsustata, mida see tähendas. 2017. aasta suvel ei olnud park tuvastatav. Alal kasvab suurel hulgal erivanuselisi isekülvseid lehtpuid, kuid puuduvad märkimisväärsed põlispuud ja põlispuude jäänused (tüükad, kannud), mis võimaldaks hinnata kunagiste põlispuude arvu ja asukohta.</p>

			<p>Alal ei ole ühtegi erakordsete mõõtmetega puud, mis kvalifitseeruks kaitsealuseks looduse üksikobjektiks ja alal ei ole looduskaitse väärtust ka puistuna, mistõttu arvatakse Angerja põlispuid riikliku kaitse alt välja.</p> <p>Objekt asub osaliselt eramaal ja osaliselt munitsipaalmaal.</p>
2.	<p>ENSV TA Geoloogia Instituudi rändkivide kolleksioon (Mardi rändrahnud) KLO4001047</p>	<p>Rapla vald, Pirgu küla</p>	<p>Rahnud on kaitse alla võetud 1964. aastal kohaliku tähtsusega objektina. Need asuvad geoloog Endel Rähni (1917–1994) suvekodu õues. Rahnude täpne arv ei ole teada, kuid „Ürglooduse raamatu” andmetel on 39 neist suured rahnud kõrgusega ligikaudu 1,5 m ja übermõõduga kuni 10 m. Suurim rahn on 2,1 m kõrge ja selle übermõõt on 7,3 m. Koostiselt on rahnud gneissid ja graniidid.</p> <p>Kuigi erineva kivimilise koostisega rändrahnud moodustavad kolleksiooni, on need teisaldatud oma algsest asukohast ja seega puudub neil otsene looduskaitse (teaduslik) väärtus. KR-s objekti pindala puudub. Ükski kividest ei ole märkimisväärsete mõõtmetega, mistõttu ei ole otstarbekas ka mõne kivi eraldiseisva loodusobjektina kaitse alla võtmine. Kolleksiooni ajaloolis-kultuuriline väärtus on pigem marginaalne ja rahnude teaduslik väärtus on looduslikust asukohast teisaldamise tõttu kadunud. Seetõttu arvatakse objekt riiklike kaitsealuste loodusobjektide nimekirjast välja.</p> <p>Objekt asub eramaal.</p>
3.	<p>Juuru saar KLO4000198</p>	<p>Rapla vald, Juuru alevik</p>	<p>Juuru saar võeti kaitse alla 1959. aastal vabariikliku tähtsusega objektina. EELIS-e andmetel hävis puu 1991. aasta suve lõpus (KR-s objekti piiranguvööndi ulatus puudub) ja sellest ei ole midagi (kändu/tüügast vmt) säilinud, mistõttu objekt arvatakse riikliku kaitse alt välja.</p> <p>Puu kasvas eramaal.</p>
4.	<p>Lõhkisekivi mäe kivikülv KLO4000528</p>	<p>Rapla vald, Kalevi küla</p>	<p>Objekt võeti kaitse alla 1961. aastal kohaliku tähtsusega objektina. Geoloog Enn Pirruse andmetel on Lõhkisekivi mäe kivikülv (KR-s ulatus 2 ha) tehiskiv, st inimtekkeline.</p>

			<p>Arvatavasti on kivid kokku kogutud selleks, et neid tarbekivideks kasutada (E. Pirrus. 2009. Eestimaa suured kivid). Kivide arv ei ole teada, sest need on alale kokku kuhjatud pikema aja vältel. Alal puuduvad tähelepanuväärse suurusega rahnud, tegu on suhteliselt väikeste põllukividega. Kivid on eemaldatud oma algsest asukohast ja asuvad praeguseks metsastunud alal laiali. Seetõttu puudub neil teaduslik väärtus ja kivikülv arvatakse riikliku kaitse alt välja.</p> <p>Objekt asub eramaal.</p>
5.	Nurtu pärn e Lebinase pärn KLO400823	Märjamaa vald, Ojaäärse küla	<p>Pärn võeti esmakordselt kaitse alla 1958. aastal kohaliku tähtsusega objektina. 1959. aastal kanti puu vabariikliku tähtsusega objektide nimekirja. Pärn murdus 2000. aastal tormis. Säilinud on kõrge tüügas, mille übermõõt on 360 cm. Tüükal puudub iseseisev looduskaitseväärtus, mistõttu puu arvatakse riikliku kaitse alt välja.</p> <p>Puu kasvas eramaal, selle piiranguvööndisse jäi osaliselt ka riigimaa (2017 Valgu–Libatse tee).</p>
6.	Peetri mägimännid KLO4000568	Rapla vald, Raikküla küla	<p>Mägimännid võeti kaitse alla 1959. aastal kohaliku tähtsusega puudegrupina. 2017. aasta aprilliks olid puud kuivanud võradesse kasvanud noorte puude ja lehtpõõsaste tõttu. Säilinud on üksikud elusad oksad. Kuna puud on kuivanud ja üksikutel elusatel okstel puudub looduskaitseväärus, arvatakse mägimännid riikliku kaitse alt välja.</p> <p>Puud kasvasid eramaal.</p>
7.	Pipra põlispuud KLO4000571	Märjamaa vald, Päärdu küla	<p>Pipra põlispuud võeti kaitse alla 1964. aastal kohaliku tähtsusega objektina. Põlised tammed ja pärnad võeti kaitse alla, et tähistada revolutsionäär M. Aitsami elupaika. Puud on hävinud erineval ajal. 2016. aasta ülevaatusel olid säilinud üksikud tüükad (liiki ei ole võimalik määrata), millel puudub looduskaitseväärus, ning objekt arvatakse riikliku kaitse alt välja.</p> <p>Puud kasvasid eramaal.</p>
8.	Pühajõe allikas KLO4000554	Märjamaa vald, Sõtke küla	<p>Kohaliku elaniku sõnul on allikas pärast maaparandustöid Nõukogude Liidu aja lõpus enamasti kuiv ning voolab vähesel määral ainult varakevadel ja hilissügisel. Allikas asub</p>

			<p>koduõues vahetult elamu ukse ees ja on osaliselt kasutatav kodumajapidamise veevarustuses (allikas on seotud puurkaevuga). Seoses allika vooluhulga drastilise vähenemise ja allikajärve kuivamisega maaparanduse tagajärjel ning esteetilisuse kadumisega on kaitseväärtus kahanenud olulisel määral, mistõttu allikas (koos allikajärvega) arvatakse riikliku kaitse alt välja. Allikal on ajaloolis-kultuuriline väärtus, sest allikat peetakse ajalooliseks Pühajõe alguseks, samuti on allikat peetud ohvriallikaks, kuid see ei ole kultuurimälestiste riiklikus registris. Muinsuskaitseameti hinnangul (13.08.2018 kiri 1.1-7/1844) ei ole allika kohta piisavalt ajaloolist teavet, et kaaluda allika muinsuskaitse alla võtmist.</p> <p>Allikas on veeregistriobjekt ja selle kaitse on tagatud looduskaitseaduse § 37 (kalda piiranguvöönd 50 m, ehituskeeluvöönd 25 m) ja veeseaduse § 29 (veekaitsevöönd 10 m) kaudu.</p> <p>Objekt asub eramaal. KR-s on piiranguvööndi ulatus 0,8 ha.</p>
9.	Ranga kadakas KLO4000324	Rapla vald, Lipa küla	<p>Kadakas võeti kaitse alla 1961. aastal kohaliku tähtsusega objektina. Puu murdus 21. sajandi alguses lume raskuse all. Madalal tüvetüükal on säilinud üks elus oks, millel puudub looduskaitse väärtus, ja seetõttu arvatakse kadakas riikliku kaitse alt välja.</p> <p>Kadakas kasvas eramaal.</p>
10.	Rapla orjakivi KLO4000585	Rapla vald, Ridaküla küla	<p>Kivi võeti kaitse alla 1961. aastal kohaliku tähtsusega objektina. Selle ümbermõõt (alla 10 m), pikima telje pikkus (alla 3 m) ja kõrgus (alla 1 m), mis tuginedes „Suurte rändrahnude kirjeldamise juhendile“ (H. Viiding, 1986, lk 23–24) on liiga väike, et nimetada orjakivi suureks rahnuks. Tegu on pigem keskpäraste mõõtmetega kiviga. Seetõttu puudub kivil looduskaitse väärtus ja see arvatakse riikliku looduskaitse alt välja. Rapla orjakivil on ajaloolis-kultuuriline väärtus, sest see on ohvikivi (lohuga kivi, arheoloogiamälestis nr 12215), ning selle kaitse on jätkuvalt tagatud muinsuskaitse seaduse alusel.</p> <p>Kivi asub JRO maal.</p>

11.	Siimu-Miku pärn KLO4000243	Rapla vald, Ridaküla küla	<p>Pärn on kaitse alla võetud 1961. aastal kohaliku tähtsusega objektina. KR andmetel on objekt hävinud teadmata ajal ja sellele ei ole määratud piiranguvööndit. KR-s märgitud asukohal ei olnud ülevaatusel ajal ühtegi suurte mõõtmetega pärna ega tüügast või kändu, mistõttu arvatakse objekt riikliku kaitse alt välja.</p> <p>Puu kasvas eramaal.</p>
12.	Tuberiku vaher KLO4000580	Kehtna vald, Pae küla	<p>Vaher on kaitse alla võetud 1961. aastal kohaliku tähtsusega objektina. Puu on hävinud teadmata ajal. KR-s märgitud asukohas ei kasva ühtegi suuremõõtmelist vahtrat, samuti puudub känd või tüügas, mille järgi tuvastada puu kunagine asukoht, mistõttu arvatakse objekt riikliku kaitse alt välja.</p> <p>Puu kasvas eramaal.</p>
13.	Vetla Pühaallikas KLO4000556	Märjamaa vald, Põlli küla	<p>Allikas on võetud kaitse alla 1981. aastal, kuna see oli seotud muistenditega. Allikas on mudastunud, risustunud ja veevaene. Umbes 5 m allikast on 1979. aastal rajatud maaparandussüsteemi VETLA4 toimivad kuivenduskraavid, mis suubuvad 340 m kaugusel Ohukotsu jõkke. Vetla Pühaallikas ei ole veeregistri objekt.</p> <p>Seoses allika veerežiimi täieliku rikkumisega maaparanduse tagajärjel ja esteetilisuse kadumisega on kaitseväärtus kahanenud olulisel määral ning allikas arvatakse kaitse alt välja.</p> <p>Allikat on peetud ohvriallikaks, kuid see ei ole kultuurimälestiste riiklikus registris ja Muinsuskaitseameti hinnangul (13.08.2018 kiri 1.1-7/1844) ei ole allika kohta piisavalt ajaloolist teavet, et kaaluda allika muinsuskaitse alla võtmist.</p> <p>Objekt asub eramaal, selle pindala KR-s on 0,78 ha.</p>
14.	Imsi järv KLO4000052	Kehtna vald, Põllu küla	<p>Imsi järv võeti kaitse alla kui kohaliku tähtsusega veekogu. Alates 27. juulist 2006. a asub järv Kõnnumaa hoiualal (KLO2000181), mille kaitse-eesmärgiks on muu hulgas elupaigatüübi huumustoiteliste järvede ja järvikute (3160) kaitse. Hoiuala režiim tagab</p>

			<p>järve väärtuste säilimise, mistõttu on otstarbekas käsitleda Imsi järve edaspidi üksnes Kõnnumaa hoiuala osana. Kahe eritüübilise kaitstava ala kattuvuse vältimiseks kustutatakse Imsi järv (pindala 0,4 ha) keskkonnaregistris kaitsealuse looduse üksikobjektina.</p> <p>Objekt asub riigimaal.</p>
--	--	--	---

Käesoleva määruse ettevalmistamisel töötati läbi teadaolevad loodusobjektide kaitse alla võtmise dokumendid ning 2017. aasta aprillist augustini inventeeriti kõik 1. aprill 2017. aasta seisuga keskkonnaregistris olevad Rapla maakonna praegustes piirides asuvad kaitstavad looduse üksikobjektid, mille kohta on keskkonnaregistris kaardimaterjal.

Määruses käsitletavaid Rapla maakonnas asuvaid üksikobjekte on 14, neist üks objekt asub osaliselt nii era- kui ka munitsipaalmaal, üheksa objekti asuvad/asusid ainult eramaal, üks objekt asub era- ja riigimaal ning üks objekt asub JRO maal. Imsi järv, mis asub teisel kaitstaval loodusobjektil, on ainukesena täies ulatuses riigimaal.

3. Menetluse kirjeldus /täiendatakse pärast avalikku väljapanekut/

Eelnõukohase määruse menetlus viidi läbi keskkonnaministri 13.06.2019. a käskkirjaga nr 1-2/19/431 algatatud haldusmenetluses.

Keskkonnaministri määruse „Rapla maakonna looduse üksikobjektide kaitse alt väljaarvamine” avalik väljapanek toimus 26.08.2019 kuni 09.09.2019 Keskkonnaameti Rapla kontoris, Kehtna, Kohila, Märjamaa ja Rapla Vallavalitsuses. Teade avaliku väljapaneku kohta ilmus väljaandes Ametlikud Teadaanded (...2019, teadaanne nr .....), üleriigilise levikuga ajalehes Postimees (..... 2019) ja maakondliku levikuga ajalehes ..... (...2019), samuti eelnimetatud kohalike omavalitsuste kodulehel ning Keskkonnaameti kodulehel.

LKS § 9 kohase kaitse alt välja arvamise menetluse käigus saadeti ... kinnisasja omanikule avaliku väljapaneku kohta väljastustatega teade, millele oli lisatud määruse eelnõu ja seletuskiri. Määruse eelnõu ja seletuskiri saadeti e-kirjaga Kehtna, Kohila, Märjamaa ja Rapla Vallavalitsusele, Maanteeametile, Keskkonnainspeksiioonile, Muinsuskaitseametile ja riigimaa haldajale Riigimetsa Majandamise Keskusele. Keskkonnaamet tegi kirjas ettepaneku arutada asja ilma avaliku aruteluta, lisatud oli märge, et vastava ettepanekuta avalikku arutelu ei korraldata ja kui Keskkonnaamet ei ole tähtaja jooksul postitatud vastust saanud, loetakse menetluseosaline eelnõuga nõusolevaks.

Maaomanikelt ning teistelt asjasse puutuvatelt isikutelt ja asutustelt laekunud märkused ja ettepanekud on esitatud tabelis 2. /Täiendatakse pärast avalikku väljapanekut/

Tabel 2. Maaomanikelt laekunud seisukohad vastuseks Keskkonnaameti poolt avalikustamise ja väljapaneku perioodil väljasaadetud kirjadele

Arvamuse esitaja nimi ja seos eelnõuga	Arvamuse kokkuvõte	Menetleja otsus
--	--------------------	-----------------

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Euroopa Liidu õigus ei reguleeri otseselt määruse eelnõus käsitletud küsimusi.

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Maamaksuseaduse § 4 lõike 2 kohaselt makstakse looduskaitseaduse §-s 31 sätestatud piiranguvööndi maalt maamaksu vastavalt 50% maamaksumäärast. Sellega korrigeeritakse kohalike omavalitsuste eelarvesse laekuva ja riigi eelarvest kompenseerimist vajava maamaksu suurust. Kuna määrusega arvatakse nimetatud 13 objekti kaitse alt välja, siis määruse jõustumisele järgneva aasta 1. jaanuarist alates hakkavad nende kinnistute omanikud maamaksu maksma vastavalt üldisele korrale. Praegu kehtib maamaksusoodustus ka nende loodusobjektide kohta, mis on hävinud juba aastaid tagasi. Eelnimetatud omavalitsuste eelarvesse lisanduv maamaks on marginaalne ega mõjuta oluliselt valdade tulubaasi, sest piiranguvööndi pindala kokku on vaid 9,1 ha. Imsi järv (pv 0,4 ha) asub Kõnnumaa hoiualal, millele kehtib jätkuvalt 50% maamaksusoodustus, mistõttu Imsi järve kaitse alt väljaarvamisel maamaksu suurus ei muutu.

Määruse jõustumisel puudub mõju loodus- ja elukeskkonnale, kaitstavate liikide ja elupaikade seisund ei muutu. Samuti puudub mõju sotsiaalvaldkonnale, riiklikule julgeolekule, majandusele, regionaalarengule ning riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele. Määruse jõustumine ei puuduta rahvusvaheliste kohustuste täitmist ega too kaasa uute organisatsioonide moodustamist. Objektide kaitse alt väljaarvamisel ei teki maade riigile ostmise kohustust.

Vastavalt looduskaitseadusele on üksikobjekti ümber 50 m (0,77 ha) ulatuses piiranguvöönd (kui ei ole määratud teisiti), kus kehtivad piirangud maaomanikule ning mitmed tegevused on lubatud vaid üksikobjekti valitseja igakordsel nõusolekul. Kui hävinud või looduskaitsele väärtuse kaotanud loodusobjektid on keskkonnaregistrist kustutatud, väheneb Keskkonnaameti halduskoormus.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Määruse vaidlustamine

Määruse üldkorraldusele ehk haldusakti tunnustele vastavat osa on võimalik vaidlustada, esitades halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras kaebuse halduskohtusse. Määruses on üldkorralduse regulatsioon suunatud asja (kinnistu) avalik-õigusliku seisundi muutmisele, hõlmates eelkõige asja kasutamist ja käsutamist reguleerivaid sätteid. Seega vastavad määruses üldkorralduse tunnustele sätted, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused on konkreetse kinnisasjaga tihedalt seotud ning puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist. Halduskohtumenetluse seadustiku § 46 lõike 1 kohaselt

võib tühistamiskaebuse esitada 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti teatavaks tegemisest arvates ja sama paragrahvi lõike 5 kohaselt kaebuse haldusakti õigusvastasuse kindlakstegemiseks kolme aasta jooksul haldusakti andmisest arvates.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu kooskõlastatakse teiste ministeeriumidega eelnõude infosüsteemi EIS kaudu.